

Connie Hedegaards tale ved seminaret om luftforurening med partikler

Taler

Connie Hedegaard
Miljøminister

Dato

26. september 2005

Sted

København

1 Velkommen til dette seminar om luftforurening med partikler. Jeg er glad for at kunne benytte denne lejlighed til at redegøre for den aktuelle politik på luftforureningsområdet med særligt fokus på partikelproblemet.

5 Verden har mange globale miljøudfordringer: Klima, vand og udvikling. Men den moderne bys måske allerstørste miljøproblem er partiklerne.

Partikelforureningen er formodentlig den luftforurening, som giver den største påvirkning af vores sundhed i dag, og dermed bliver det også en af de største
10 udfordringer, vi har på luftforureningsområdet.

Regeringen har sat fokus på partiklerne på grund af den øgede viden, vi har fået om de sundhedsmæssige konsekvenser. Selvom luften er blevet meget renere de
15 seneste 20 år, ved vi at partikelforureningen stadig påvirker vores sundhed.

Senest har vi hørt, at to timers cykling i myldretiden kan aflæses som DNA-skader i hvide blodlegemer på grund af luftens indhold af ultrafine forbrændingspartikler.

20 En anden af de undersøgelser, I skal høre om i dag har fundet, at spædbørn der er arveligt disponeret for allergi, i højere grad er følsomme over for trafikforureningen.

25 Ud over børn, hvoraf ca. 7% lider af astma og 20-30% har astmatisk bronkitis, er ældre mennesker og personer, der lider af hjertekarsygdomme og kroniske luftvejsslidelser særligt følsomme over for partikelforureningen. Herhjemme lider ca. 250.000 personer af kroniske luftvejsygdomme og ca. 250.000 personer af hjertekarsygdomme. Og partikelforureningen medfører hvert år, at

30 flere børn får luftvejssymptomer, og flere personer med luftvejslidelser eller
hjertekarsygdomme får forværret deres tilstand og bliver mere syge eller dør for
tidligt.

Vi udsættes alle i større eller mindre omfang for forureningen, men mange af os
35 bidrager også i større eller mindre grad gennem vores adfærd og vore
forbrugsvaner til forureningen.

Såvel nationalt som internationalt er der en bred erkendelse af problemets
omfang, og dermed de udfordringer vi har. Og det forpligter, at vi ved, at der
40 kan gøres noget ved det. Vi har iværksat en række initiativer, og vi har erfaringen
og udviklingen med os. Der er gjort gode fremskridt på mange områder - både
her i Danmark og i de fleste industrilande.

Vi har fået afsvovling på kraftværkerne, mindre svovl i diesel og benzin,
45 katalysatorer på benzinbilerne, mindre benzen i benzin, effektive filtre på vores
affaldsforbrændingsanlæg og meget andet. Og overvågningen af miljøet viser, at
det har virkelig nyttet at gøre en indsats.

Men som alle i denne forsamling er klar over, er det ikke godt nok endnu. Vi har
50 stadig alle gode grunde til at fortsætte arbejdet med at sikre miljø og sundhed
også når det gælder luftforurening.

55 **Internationalt samarbejde**

En meget stor del af luftforureningen er kommet til os udefra og vi sender selv
forurening videre til vore nabolande. Der skal samarbejdes internationalt for at
60 forbedre forholdene, og mange af de fremskridt der er gjort, er skabt i
internationalt samarbejde - både i EU og i FN's økonomiske kommission for
Europa. (UN-ECE)

EU-kommissionen har netop udsendt en tematisk strategi om luftforurening,
65 som vi skal bruge til at fortsætte en ambitiøs europæisk politik. Med strategien
tages der hul på arbejdet med at sætte mål for yderligere reduktion af udslippet
af både partikler, kvælstofoxider, flygtige organiske forbindelse og ammoniak.

70 Kommissionen vurderer, at udmøntning af strategien vil kunne forhindre
63.000 for tidlige dødsfald årligt omkring år 2020.

75 For vi har fortsat problemer med luftkvaliteten - især i byerne. Selv er jeg ikke i
tvivl om, at bekæmpelse af partikelforureningen - især de meget fine partikler fra
forbrænding, som er meget sundhedsskadelige - er ét af de områder, hvor der
virkelig er behov for en forstærket indsats.

80 Kommissionen er i gang med at skærpe miljøkravene til køretøjer. Jeg håber og
forventer, at vi kan blive enige om så skrappe krav, at alle nye dieslbiler får
partikelfiltre.

Forskning

85 Miljø og sundhed står højt på regeringens miljøpolitiske dagsorden. Som en del
af regeringens satsning er der i de seneste 4 år brugt 14 millioner kr. til at skabe
mere viden om luftforureningen med partikler.

90 Jeg vil gerne takke for den indsats, der er gjort fra de mange involverede i de
forskellige projekter, der er gennemført i de forløbne år.

95 Det har givet os bedre kendskab til partiklernes sammensætning, kilderne til
dem og deres betydning for vores helbred.

Alt det kommer I til at høre mere om i dag.

Lette køretøjer

100 Dieslkøretøjer er en væsentlig kilde til de små partikler. Kravene til
udstødningen fra biler bliver fastlagt i EU og vi kan ikke stille særlige nationale
105 krav. Men vi har mange muligheder for også selv at gøre en indsats.

Når regeringen nedsætter et udvalg, der skal se på mulighederne for at omlægge bilafgifterne til fordel for miljøvenlige køretøjer, så vil der være fokus på
110 muligheden for økonomiske incitamerter til at sætte partikelfilter på
personbiler og varebiler.

Danmark er i øvrigt også - som de eneste i EU - gået i gang med at gøre noget ved
den såkaldte chiptuning af dieslbiler som giver flere hestekræfter. Det er en
115 dille, som især har grebet om sig blandt de unge. Men det kan give en mange-
dobling af partikeludslippet, som er helt uacceptabelt.

Derfor har vi lige sendt et forslag til danske regler i høring, som medfører, at der
i forbindelse med chiptuning skal fremlægges dokumentation for, at der ikke
120 sker nogen forøgelse i forureningen med partikler ved kørsel med belastet
motor. Jeg har også sendt et brev til EU-kommissionen og bedt dem tage
problemet op, når miljøkravene til motorkøretøjer skal revideres i den nærmeste
fremtid.

125

Tunge køretøjer

130 Vi kan også selv gøre noget hvad de tunge køretøjer angår:

Mange kommuner og amter stiller for eksempel krav om, at biler skal være
forsynet med partikelfiltre, for at få lov at løse deres transportopgaver. De køber
grønt ind, så at sige. Resultatet er, at langt de fleste af de busser, der kører i større
135 danske byer, har fået eftermonteret et partikelfilter.

Miljøzoner

140

Miljøzoner i byerne er også en mulighed for at stille krav til de tunge køretøjer
og dermed forbedre byluften; - og regeringen ser positivt på idéen om at stille
krav om partikelfiltre på tunge køretøjer, der skal ind i bykernerne.

145

Der har været en del polemik om Justitsministeriets afslag tidligere i år på Københavns Kommunes ansøgning om at lave en miljøzone i centrum. Men afslaget var ikke begrundet i en principiel eller politisk stillingtagen. Det skyldtes
150 alene, at man fandt forslaget så vidtgående, at det havde karakter af ekspropriation. Ministeriet så ingen problemer i forhold til EU-retten eller konkurrence-lovgivningen.

Så vi arbejder sammen med kommunen om at komme videre med den
155 københavnske miljøzone. Danmarks Miljøundersøgelser har for eksempel regnet på en række alternative modeller efter aftale med Københavns Kommune og Justitsministeriet - beregninger som mit ministerium har finansieret. Senest har der været holdt møde mellem Københavns Kommune og Miljøstyrelsen. Og resultatet - de forskellige modeller - er nu på vej i høring hos de danske
160 vognmænd med en uges frist for deres kommentarer.

Jeg håber det meget snart vil lykkes at komme til enighed om et forslag, så vi kan komme i gang med forsøg i stor skala, og jeg vil appellere til de københavnske politikere om at være åbne over for en ordning, der er mindre omfattende end
165 den, som kommunen i første omgang havde søgt om.

Der er stadig mulighed for at komme i gang med en miljøzone, der vil have en god miljøeffekt. Jeg håber, at der vil komme en ansøgning, som ligger inden for lovgivningens rammer, og som vil kunne opnå en hurtig godkendelse i
170 Justitsministeriet.

Regeringen har også afsat 30 mill. kr. til eftermontering af partikelfiltre på lastbiler, blandt andet som støtte til vognmænd, der vil blive omfattet af kravene i miljøzoner; - Nu udvider vi ordningen, så turistbusser også kan få tilskud.
175

Svovlfri benzin og diesel

180 Og der er afsat 135 mill. kr. om året i 2005-2008 til en afgiftslettelse, der skal fremme udbredelsen af svovlfri benzin og diesel. Der er lykkedes over al forventning, for markedet er skiftet 100% over til de mere miljøvenlige brændstoffer; - 4 år før det bliver obligatorisk inden for EU.

Brændeovne

190

Et af de overraskende resultater af de mange undersøgelser der er lavet med hensyn til partikeludslippet er, at vores hyggelige brændeovne, som supplerer os med CO₂-neutral varme, er en kilde til luftforurening med partikler på linie [sic] med trafikken.

195

Derfor har vi netop sendt et udkast til bekendtgørelse i høring, som vil stille krav til partikeludslippet fra nye brændeovne. Der er tale om et udslipskrav på 10 gram partikel per kilo træ fra 2007. I 2010 skærpes kravet til 5 gram per kilo træ. Kravene bliver blandt de strengeste i verden.

200

Jeg håber, det vil stimulere virksomhederne til at fortsætte arbejdet på at udvikle miljøvenlige brændeovne, så vi kan bruge dem uden at skabe mere luftforurening. Vi ser også selv på mulighederne for at få bedre ovne frem: Filtre er en mulighed, og det kan også være vi skal ændre på udformningen af vores skorstene.

205

Så alt i alt kan jeg kun sige, at regeringen arbejder målrettet videre for at nedbringe partikelforureningen.

210

I forbindelse med den tidligere omtalte cyklistundersøgelse fik jeg en del henvendelser fra folk der spurgte, om man skulle lade være med at cykle i København.

215

Mit svar til dem har været, at luften i København er blev renere, og at bilisterne i øvrigt er udsat for endnu højere påvirkning end cyklisterne.

Så der er absolut ingen grund til at skifte cyklen ud med bilen. Cykling er fortsat til gavn for helbred og miljø. Både for en selv og for omgivelserne. Bliv endelig ved!

220

Jeg håber, at jeg med mit indlæg i dag har gjort det klart, at luftforurening med partikler er et højt prioriteret område for regeringen, og at der arbejdes for at

225 reducere problemet på alle niveauer - nationalt og internationalt - og fra alle de vigtigste kilder - det vil i Danmark sige trafik og brændeovne.

Og jeg kan garantere, at byluften vil blive stadig bedre i de kommende år.

230 Tak for opmærksomheden, - og fortsat god arbejdslyst med at forbedre livskvalitet og sundhedsforhold i vores byer.

Tags

Det Konservative Folkeparti, Politisk tale

235

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/tale-paa-seminar-om-partikler>

240

245

250

255

260